مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد.

پوهندوی آصف بهاند

۲۰۱۹/۰۴/۱۶

د افغانستان پر ماشومانو او کوچنیانو باندې

د تاوتریخوالي سونامي

دولسمه برخه

عدم تشدد د تاوتریخوالي له منځ وړونکی

د ماشوم د حقونو په برخه کې څه چې په نړیوالو قوانینو کې راغلي دي، زموږ په ټولنه کې یوه سلنه هم نه تطبیقیږي او دلیل یې ښایي دا وي چې بیسواده خلک خو پرېږده، با سواده او لا د اړوندو ادارو او ان د پارلمان غړي په هغو قوانینو لا خبر هم نه دي، نه خو یې لا د تطبیق په فکر کې یې.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

د ماشومانو د حقوقو تړون د ملګرو ملتونو د سـازمان عمومي ټولنـــــي د ۱۹۸۹ کال د نوامبر پر شلمي نېټي تصويب کړ. دا قانون څلور پنځوس مادي لري. د افغانستان په ټولنه کي د ماشومانو او کوچنيانو ژوند ته په کتو سره، ويلای شو چي د پاس ياد شوي قانون ـ چي د يو نړيوال منل شوي سند حيثيت لري ـ دوه سلنه هم نه مراعاتېږي.

زموږ په ټولنه کي له ماشومانو او کوچنيانو سره د مور له نسه تاوتريخوالی پيل کېږي، چي وزيږي کورنی چاپېريال يې له تاوتريخوالي ډک وي، چي ښونځي ته يې قدم کېښود، په شعوري او غير شعوري ډول رنګارنګ تاوتريخوالی ورسره پيل کېږي:

ـ د حلال و حرام کيسه،

ـ د طالب او د عسکر کيسه،

ـ د کورنيانو او بهرنيانو کيسه،

ـ د شهيد او مردار کيسه

او...

خلاصه د ښونځي په هماغه ابتدايه دوره کي د شاګردانو د ذهن په کرونده کي د کرکي تخم ورشيندي او د نفرت په زهرو يې ټول ژوند ور لړي. دا داسي تاوتريخوالی دی چي د يو کوچني ټول ژوند ورخرابوي.

دغه لاندي د سترګو ليدلی شکايت ډوله حال يې يوه غوره بېلګه ده:

«د معارف د رئيس پر ځای په ښوونځيو کي د افراطيت مخه ونيسئ!
دا څوم ځل دی چي زه يې د بېلابېلو ماشومانو څخه اورم چي په ښوونځيو کي ځيني استادان داسي خبري او بحثونه کوي چي نه د درس سره کوم تړاو لري او نه هم لازمه ده چي په ټولګي کي دي داسي بحثونه وسي.

ځيني د ښوونځيو ماشومانو ما ته په څو ځله ويلي چي موږ ته استاد د طالب او عسکر په اړه خبري کوي او وايي چي طالبان مړه سي شهيدان دي او عسکر چي مړ سي هغه شهيد نه دی خو اصلي د جنګ شهيدان طالبان دي.

په اکاډميک ماحول کي طالب، عسکر او شهادت څه مانا؟

په وار وار دا هم هلته ورته ويل کيږي چي ډيموکراسي کي ژوند کول کفر دی او بايد ډيموکراسي له منځه ولاړه سي، په اسلامي نظام کي ډيموکراسي نسته او دا نامشروع نظام دی.

اول خو دي د دی استاد ملا ماته سي چي په اکاډميک ماحول کي د جنګ، مرګ، مړ او شهادت په اړه ماشومانو شاګردانو ته بحث کوي. موږ خپل ماشومان ښوونځی ته د جنګ، مرګ او شهادت ښودلو لپاره نه لېږو. دا ځيني استادان خپل تر وخت تېري مفکوري شاګردانو ته بيانوي!

دوهمه دا ورته ويل کيږي چي ډيموکراسي کفر ده او دا نظام کي ډيموکراسي ده نو دا نظام کفري دی. اول خو دي په نوم استاده! ستا ملا ماته سي چي په ټولګی کي ته دا بحث کوي. د يو مکتبي شاګرد به په ډيموکراسي څه سر خلاصيږي او هغه کله د ډيموکراسي په ماهيت پوهيږي. شاګردان به د ډيموکراسي څخه څه مفهوم واخلي بغير له دي چي نظام ورته کفري ښکاره سي او خپل فکر په دې پېچلي موضوع کي ستړی کړي.

همدا د افراطيت لپاره زمينه سازي ده چي شاګردانو ته له ماشومتوب څخه همدا عبث بحثونه کيږي او فکر يې د ابادی پر ځای د خرابېدو لوري ته ځي. زموږ نفس وختئ چي يو څه د عصريت، مدنيت او د ژوند کولو لپاره خلک راوبولو، هغه زموږ ماشومان په مکتب کي دوباره زموږ د دې مفکوري خلاف روزل کيږي.

د معارف ګران رئيس صاحب! د افراطيت او جهالت دا مرداري په معارف کي کنټرول کړئ! موږ نه غواړو راتلونکي ماشومان مو د مرګ او شهادت مفکوره واخلي، موږ غواړو دوی ته د ژوند، عصريت او مدنيت مثبته مفکوره ورکړل سي! د خدای موندلو او رسېدلو لار يوازي په مرګ کي نه ده، په ژوند کولو کي ډېره اسانه ده.

د معارف رئيس صاحب! هيله کوم! هيله کوم! د دې کارونو مخه په ښوونځی کي ونيسئ! د دې پايلي تر ناکامه مظاهرو په جدي ډول ډېري خطرناکي دي.»

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ

د ښاغلي احمد ولي اڅکزي د خبرو د تائيد له پاره ډېر ژوندي مثالونه شته دي، حتی په درسي کتابونو کې هم د درسي موادو په ترڅ کې په عمدي ډول د جګړې او تشدد د رامنځ ته کېدو زرې کرل شوي دی.

آيا دا تاوتريخوالی نه دی چې ماشومانو او کوچنيانو ته په درسي کتابونو کې د جګړې، کرکې او دوښمنې تصوير په مخکې کېښودل کېږي او د ذهن په کروندو کې يې د نفرت زرې کرل کېږي؟
دا يې يوه ښه بېلګه ده:

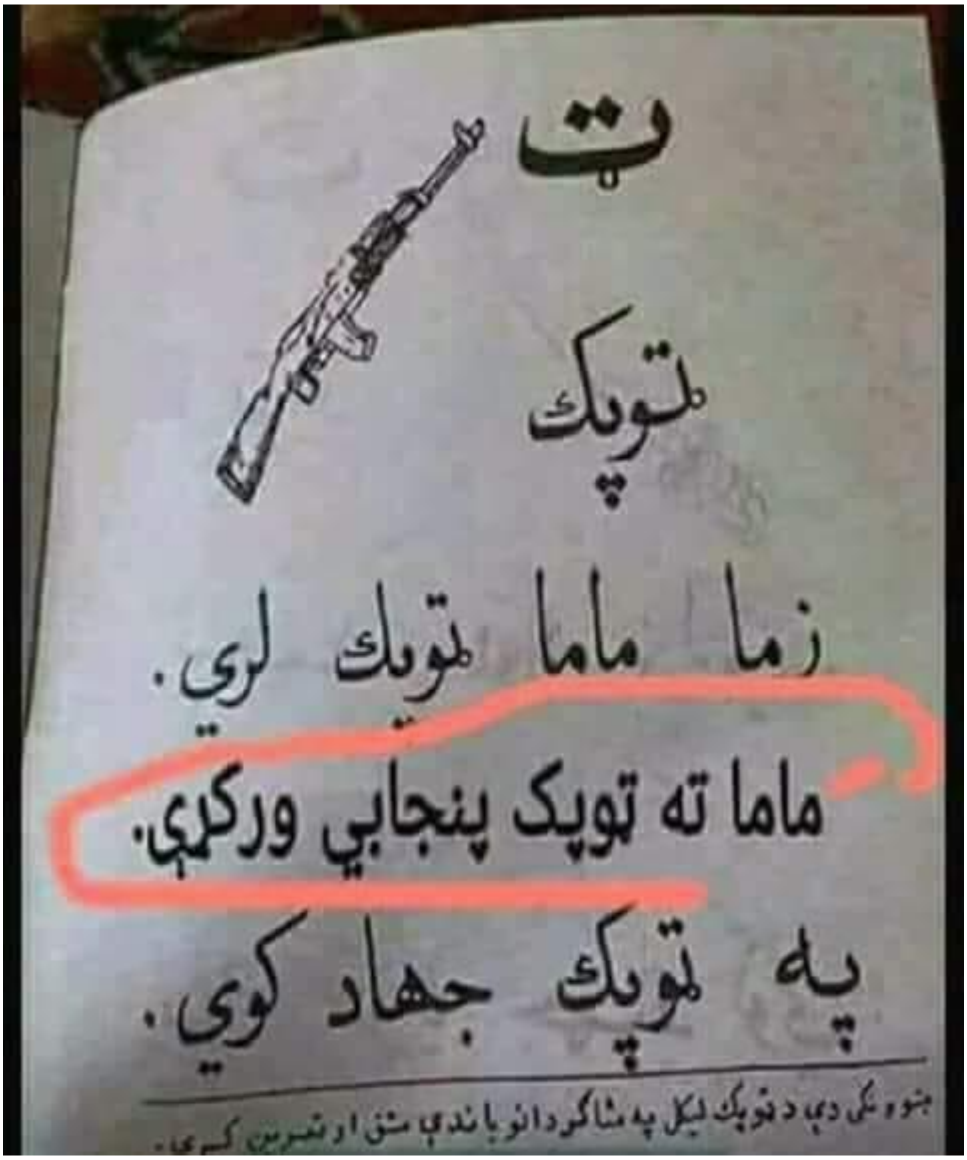

د افغانستان پارلمان په ۲۰۱۶ کال د نوامبر مياشتې په نهمه نېټه د ښځو او ماشومانو د نه زورولو قانون تصويب کړ.
په دې قانون کې ويل شوي دي چې که چا دا کار تر سره کړ، هغه جرم شمېرل کيږي او ترسره کونکی يې مجرم دی.

زه داړه يم چې د دې قانون تصويب کونکي هم دا قانونه نه مراعتوي او که لازمه وي دوی خپلې ښځې او ماشومان وهي، کړوي او ربړوي يې، ځکه چې زموږ په ټولنه کې، له ښځو او ماشومانو سره تاوتريخوالی په يوه نا ليکلي منل شوي قانون باندې بدل شوی دی.
زه په دې عقيده يم چې له ماشومانو او کوچنيانو سره د تاوتريخوالي د مخنيوي يوه لار د عدم تشدد د لارې خپلول او پيروي ده. موږ کولای شو چې له يو فرد نه او له خپلې کورنۍ څخه يې راپيل کړو او بيا يې کلي، ښار او ټول هېواد کې و غځوو او په يو کلتور باندې يې بدل کړو.

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

د عدم تشدد پالیسی په خپلولو او پیروئ سره تر ډېره د رنګارنګ تاوتریخوالي مخه نیول کېدای شي. له ژبني تاوتریخوالي نه نیولې بیا تر وهلو ټکولو، جنسي تاوتریخوالی، په زوره کار او جګړو ته اړ ایستل، په جبر سره خپله عقیده په چا باندې منل او... پورې.

د دولسمي برخې پای

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزی بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ